

6 januari 2025

Friso de Zeeuw: ‘Hét moment om belemmerende regels te verbeteren is nu’

Friso de Zeeuw is voorzitter van de nieuwe adviesgroep voor het programma Stoer, dat in het leven is geroepen om regeldruk te verminderen. Na eerdere mislukte pogingen is De Zeeuw is ervan overtuigd dat het dit keer wél gaat lukken. ‘Deze minister is gemotiveerd en de urgentie is groter dan ooit’, aldus De Zeeuw tegen VJ.

Het programma Stoer is door woonminister Mona Keijzer in het leven geroepen om regelgeving die de woningbouw(planning) onnodig belemmert, te schrappen en te verbeteren. Het is een interdepartementaal programma, in samenwerking met onder meer het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat. De Zeeuw is voorzitter van de adviesgroep die alle bestaande rapporten en nieuwe suggesties voor betere regelgeving vanuit de markt en de overheid moet bundelen en een advies over moet uitbrengen. Het streven is om al in april het advies af te ronden en aan het kabinet presenteren. Het wordt openbaar, dus iedereen kan er wat van vinden. Voor juni moet het volledige traject zijn afgerond.

Het nieuwe jaar begint met het ophalen van suggesties van partijen die deel uitmaken van het polder-brede Bouwberaad. Dat Bouwberaad gaat ook een aantal ‘schrapp- verbeter sessies’ organiseren waar ook andere geïnteresseerden hun voorstellen kunnen indienen. ‘Nu is het moment voor verandering’, aldus De Zeeuw. Iedereen kan tot 17 januari suggesties indienen.

Weerstand

Het is niet voor het eerst dat De Zeeuw betrokken is bij een poging om overregulering tegen te gaan. Van 1997 tot 2013 was hij betrokken bij in totaal vier initiatieven, maar de uitkomsten daarvan waren ‘niet om over naar huis te schrijven’, aldus De Zeeuw. Wat gaat het ditmaal anders maken? De emeritus hoogleraar Gebiedsontwikkeling geeft immers zelf al aan dat de weerstand tegen het terugdringen van regelgeving doorgaans goed gefundeerd is. ‘Voor iedere regel zijn er goede argumenten te vinden waarom de regel in stand gehouden moet blijven, maar er zijn er niet veel die oog hebben voor totaalresultaat. Het is het drama van de goede bedoelingen.’

Een belangrijk verschil met voorgaande keren is dat de huidige minister Mona Keijzer ‘er zwaar gemotiveerd in zit’. Daarnaast is de urgentie voor snel meer nieuwe woningen groot en is dat besef in de politiek en maatschappij hoog. Ook is er steeds meer besef dat de kosten in hand gehouden moeten worden. ‘Dat - bijvoorbeeld - de Tweede Kamer de Ladder voor

duurzame verstedelijking wil opschorten, was een paar jaar geleden ondenkbaar. Nu zie je dat dergelijke semi-taboes wel bespreekbaar zijn.'

'Ontslakken'

Ondertussen blijft de niet aflatende tendens bestaan om plannen nog beter te maken en daarmee projecten met nieuwe regels ingewikkelder te maken. 'De krachten die projecten beter willen maken zijn maatschappelijk en politiek zo sterk dat er weinig kruit tegenop gewassen is. De analyse van wat er nodig is om woningbouw te versnellen is al langer geleden gemaakt, maar tot nu toe is het nog niet gelukt om die muur aan goede bedoelingen te doorbreken', zegt De Zeeuw.

De vorige keer dat er wel beweging kwam bij overheden als het gaat om het terugschroeven van regels, was vlak na de financiële crisis. 'De woningmarkt lag stil en moest er 'ontslakt' worden. In die periode was het animo bij de (lokale) overheid groot om ruimtelijke investeringen te faciliteren en te dimmen met de eisen. Alleen op het moment dat het in 2014 weer een stuk beter ging, kwamen de extra eisen weer op tafel.' De ambitie van De Zeeuw is om straks met voorstellen te komen die minder conjunctuurgevoelig zijn en op een grote meerderheid in de Tweede Kamer kunnen rekenen.

Nestkastjesdebaacle

De Zeeuw gaat vol goede moed van start, 'als je geen hoop hebt kan je net zo goed de galg opzoeken', maar het programma Stoer heeft geen voorspoedige start gekend. Het eerste Stoerplan van de minister was het schrappen van de verplichting voor nestvoorziening voor bijvoorbeeld zwaluwen en vleermuizen in nieuwbouw. Een nipte meerderheid van de Tweede Kamer heeft de minister uiteindelijk teruggefloten. De Zeeuw vindt de casus een 'aparte start'

van het project, maar noemt de kwestie ook een goed voorbeeld van het spanningsveld van welke besluiten er lokaal en nationaal moeten worden genomen. ‘De nestkastjesregelgeving zit op het snijvlak van bouwtechnische eisen en locatiegebonden aspecten zoals biodiversiteit en groen in de woonwijk. Je moet bouwtechnische eisen zo veel mogelijk standaardiseren en locatieafhankelijke aspecten niet centraal willen regelen.’

De komende tijd zal De Zeeuw met zijn adviesgroep moeten laveren tussen de verschillende belangen en inzichten en met een advies komen waar de meeste partijen het over eens kunnen zijn. ‘Je hebt een zo groot mogelijk draagvlak nodig. Maar als je te voorzichtig wordt, sla je ook geen deuk in een pakje boter.’